

Το 10

Μ. Καραγάτσης¹

Εισαγωγικό σημείωμα

Στο απόσπασμα από το ημιτελές μυθιστόρημα «Το 10» αποτυπώνεται ένας διάλογος με φιλοσοφικές διαστάσεις ανάμεσα στον δάσκαλο, Βλάση Κορνούτο, και τον γιατρό, Θανάση Κούγια.

- Ναι, είτε ο δάσκαλος σιγανά. Η κακοτυχία και η αδικία.
- Για την κακοτυχία, θεραπεία δεν υπάρχει· οι μυστικές δυνάμεις είναι ανεξέλεγκτες. Η αδικία όμως μπορεί να διορθωθεί, ή κιόλας να μετριαστεί.
- Οπωσδήποτε. Ας είναι όμως καλά όχι τόσο οι ιδιοτελείς δημιουργοί της αδικίας, τα συμφέροντά τους κοιτάν οι άνθρωποι! Όσο οι ανιδιοτελείς ιδεολόγοι που επιμένουν να μη βλέπουν την αλήθεια ...

Με το λόγο αυτό, ο δάσκαλος μεμφόταν το γιατρό επειδή δεν παραδεχόταν ότι ο Μαρξισμός ήταν πανάκεια κάθε κοινωνικής αδικίας. Ο Θανάσης Κούγιας χαμογέλασε μ' επιείκεια κι είπε:

- Τι εστίν αλήθεια; Αυτός είναι ο πιο σωστός λόγος που είπε ο Χριστός. Και δημιουργήθηκε το οξύμωρο φαινόμενο, ο Χριστιανισμός να βασίζεται στο δόγμα της Αλήθειας του Χριστού, δηλαδή του ανθρώπου που διακήρυξε ότι Αλήθεια δεν υπάρχει!
- Έξυπνη παρατήρηση! Θαύμασε ο Βλάσης Κορνούτος. Το μυαλό σου κόβει, γιατρέ! Κι απορώ πώς δεν κατανοείς την αλήθεια του Μαρξισμού!
- Επειδή συμφωνώ με το Χριστό, ότι Αλήθεια δεν υπάρχει ... Όλες οι θρησκείες, όλα τα φιλοσοφικά και κοινωνικά συστήματα διεκδικούν το μονοπώλιο της Αλήθειας, το καθένα για λογαριασμό του. Εσύ ο Μαρξιστής απορείς πώς εγώ ο έξυπνος, δεν κατανοώ την Αλήθεια σου. Την ίδια ακριβώς απορία θα σου εξέφραζε ο ορθό-

¹ Ο Μ. Καραγάτσης (1908-1960) ήταν ένας από τους σημαντικότερους πεζογράφους της Γενιάς του '30.

δοξος χριστιανός, ο καθολικός χριστιανός, ο διαμαρτυρόμενος χριστιανός, ο βαπτιστής χριστιανός, ο ευαγγελιστής χριστιανός, ο πουριτανός χριστιανός, ο κουάκερος χριστιανός, ο μορμόνος χριστιανός, ο παλαισημερολογίτης χριστιανός, ο σουνίτης μωαμεθανός, ο σείτης μωαμεθανός, ο βραχμανιστής, ο κομφουκισμός, ο βουδδιστής, ο πλατωνικός, ο επικούρειος, ο στωικός, ο καντιανός, ο δημοκρατικός, ο αρχιομαρξιστής, ο φασιστής, κι άλλοι πολλοί ων ουκ έστι αριθμός. Αμέτρητες οι Αλήθειες που, από αρχαιοτάτων χρόνων ως σήμερα, διατείνονται ότι μπορούν να θεραπεύσουν την κοινωνική αδικία και να εξασφαλίσουν την ομαδική ευτυχία! Εγώ όμως μία μόνον Αλήθεια διαπίστωσα: ότι τα δεινά αυτά ζουν βασιλεύουν και τον κόσμο διαφεντεύουν!

— Θα μπορούσα να σου αποκριθώ ...

— Κι άλλοι θα μπορούσαν να μου αποκριθούν ότι η Αλήθεια του καθενός «θα» ... Το επαγωγικό συμπέρασμα δεν μπορεί να με πείσει, αλλά μόνον το πείραμα· και το πείραμα πάντοτε απότυχε. Όλες αυτές οι θεωρίες είναι αντίθετες στην ανθρώπινη φύση. Μόνον η βιολογική εξέλιξη, διαμορφώνοντας κοινωνία απαρτιζόμενη από τελειότερους ηθικά ανθρώπους, ίσως μπορέσει ν' αντιμετωπίσει πραχτικά το πρόβλημα. Προς το παρόν, μόνο ένα πραχτικό φάρμακο υπάρχει: η συγκεκριμένη αγάπη προς τον άνθρωπο, κι όχι η αφηρημένη. Να βοηθήσης το δικό σου, το φίλο σου, το συνάδελφό σου, το γείτονά σου· τον οποιοδήποτε συναντήσης στο δρόμο της ζωής σου. Τ' άλλα είναι μάταια ...

Ο δάσκαλος σώπασε. Όχι ότι η επιχειρηματολογία του γιατρού τον είχε πείσει· αλλά καταλάβαινε πως δεν τά 'βγαζε πέρα με τη διαλεχτική του φίλου του.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Να σχολιάσεις την απάντηση του γιατρού Θανάση Κούγια στο κρίσιμο ερώτημα που τίθεται στο απόσπασμα. (150 έως 200 λέξεις)